

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

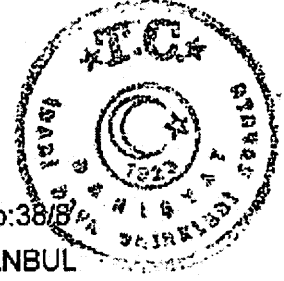
Esas No : 2017/2380

Karar No : 2019/2443

Tarih : 04.11.2019

Sayı : 7613

SDP : 640

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.

VEKİLİ : Av. İ. Yılmaz Aslan

Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza No:38/B
Beşiktaş/İSTANBUL

KARŞI TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu

Üniversiteler Mah. 1597.Cad. No:9

Bilkent-Çankaya/ANKARA

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Mehmet Özden - Aynı adreste

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 06/04/2017 tarih ve E:2011/3814, K:2017/958 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Rekabet Kurulu'nun 18/04/2011 tarih ve 11-24/464-139 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının ve bu karara dayanak oluşturan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 06/04/2017 tarih ve E:2011/3814, K:2017/958 sayılı kararıyla;

Dava dilekçesinde, 15/02/2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in iptali istenilmiş ise de, dava dilekçesi içeriği ve öne sürülen hukuka aykırılık sebepleri dikkate alınarak, Yönetmeliğin yasal dayanağının bulunmadığı ve kanunilik ilkesine uygun olmadığı yönündeki iddialar itibarıyla inceleme yapıldığı belirtildikten sonra;

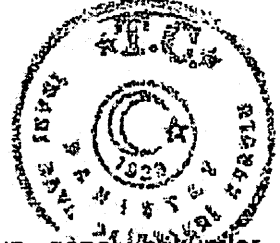
4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü, beşinci ve son fıkraları ile 27. maddesine değinilerek;

Anılan hükümler doğrultusunda, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca verilecek para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere, ceza yönetmeliği niteliğindeki Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin çıkarıldığını;

Dava konusu Yönetmeliğin, yasal dayanağı, Rekabet Kurumu'nun düzenleme yetkisi ve idarî yaptırımların kanuniliği ilkesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucu; kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve mali özerkliğe sahip bir kamu kurumu olan Rekabet Kurumu'nun, 4054 sayılı Kanun'un kendisine tanıdığı görev ve yetkilerle sınırlı olarak yönetmelik çıkarma yetkisinin bulunduğu; Rekabet Kurumu'nun ikincil düzenleme yetkisinin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/2380
Karar No : 2019/2443

4054 sayılı Kanun'un belirlediği çerçeve ve 5326 sayılı Kanun'un genel hükümler bölümünde yer alan kural ve ilkelerle sınırlandırıldığı;

Kabahatler Kanunu'nun "Kanunilik İlkesi" başlıklı 4. maddesinde, hangi fiillerin kabahat oluşturduğunun kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi, kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriğinin, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabileceği, ancak kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarının ancak kanunla belirlenebileceği kuralının bulunduğu;

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi bu açıdan irdelendiğinde, söz konusu maddede, yaptırımın türünün, idarî para cezası; miktarının ise, teşebbüs veya teşebbüs birliğinin nihai karar tarihinden bir önceki yıl cirosunun yüzde onuna kadar olarak belirlendiği; Kurul'un nispi olarak belirlenen idarî para cezasına ilişkin oran noktasında takdir yetkisi bulunduğu,

Dava konusu Yönetmelik hükümlerinde ise, idarî para cezası dışında bir idarî yaptırım öngörülmediği ve yüzde on sınırının üzerine çıkacak bir oran belirlenmediği açık olduğundan, Yönetmelik hükümlerinde idarî yaptırımların kanuniliği ilkesine aykırı bir yön bulunmadığı;

Kurulun, 4054 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinin gerek değişiklikten önceki gerekse bugünkü hâlinde, teşebbüs veya teşebbüs birliğinin cirosunun %10'una kadar ceza uygulamak yetkisine sahip olduğu ve bu sınırın aşamayacağı;

Anılan maddede, "...ihlâlin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlâlin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları..." denilmek suretiyle idarî para cezasının belirlenmesinde dikkate alınacak hususların örnek kabilinden sayıldığı; Belirtilen maddede oran belirlenirken dikkate alınacak hususlara yer verildiği, söz konusu hususların orana etkisi noktasında bir belirlemeye gidilmeyerek, bu konunun 16. maddenin son fıkrası uyarınca Kurum tarafından konu hakkında çıkarılacak Yönetmeliğe bırakıldığı;

Bu anlamda, Yönetmelik ile yapılan düzenlemenin, Kurul'un bireysel olaylar bakımından sahip olduğu takdir yetkisini, bir düzenleyici işlemle gelecekteki bütün benzer olaylar için ortaya koyması olarak değerlendirilmesi gerektiği; nispi olarak belirlenen idarî para cezalarında, idarî para cezası uygulayacak makama geniş bir takdir yetkisi verilmesinin, idarî yaptırımların muhatapları açısından eşitlik ve hukuki güvenlik ilkeleri bakımından sakıncalar yarattığı, bu noktada nispi idarî para cezaları açısından miktar veya oran aralığının dar tutulması veyahut belirtilen aralıkta takdir yetkisinin kullanımında idarenin eşitlik ilkesi çerçevesinde objektif kriterleri belirlemesi ve bu şekilde idarî para cezalarının muhatapları açısından hukuki güvenlik ilkesinin sağlanması gerektiği; idarî para cezası miktarının tespitinde objektif kriterlerin belirlenmesi, idarenin takdir yetkisinin yargısal denetimine olanak sağlaması ve bu bağlamda hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesi yönünden önem arz ettiği;

Yönetmeliğin, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen hususlara ilişkin olarak ve anılan maddenin verdiği yetki uyarınca, Kabahatler Kanunu'nun 4. maddesinde ifadesini bulan kanunilik ilkesi sınırları çerçevesinde ve bu Kanun'un 17. maddesinin 2. fıkrası ile 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde idarî para cezası miktarının belirlenmesinde kullanılacağı öngörülen kriterler göz önüne alınarak, Kanun'da öngörülen azami yüzde onluk oranı aşmamak üzere belirlenmesine yönelik olarak ve Kanun'un verdiği takdir yetkisinin objektifleştirilmesi amacıyla yapılan dava konusu düzenlemelerinde üst hukuk normlarına ve dayanağı Kanun hükümlerine aykırılık bulunmadığı;

Dava konusu Kurul kararının davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin kısmının incelenmesine gelince; 4054 sayılı Kanun'un 3. ve 4. maddeleri aktarılarak; belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklandığı;

Anılan Kanun'un "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin üçüncü fıkrasında, bu Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karara en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği kuralının yer aldığı;

Davalı idareye Mart ve Nisan 2009 dönemlerinde yapılan muhtelif şikâyetlerde; otomobil ve hafif ticari araç satışı alanında faaliyette olan teşebbüslerin, 16/03/2009 tarihli Özel Tüketim Vergisi indirimi sonrasında arzı kısıtladıkları, yakın zamanlı fiyat artışına gittikleri ileri sürüldüğünden ön araştırma yapılmasına karar verildiği, düzenlenen rapor uyarınca, anılan konu hakkında, soruşturma açılmamasına karar verilmekle birlikte aynı toplantıda Kurul tarafından Otomotiv Distribütörleri Derneği ve Otomotiv Sanayii Derneği üyesi teşebbüslerin, muhtelif tarihlerde yapılan toplantılarda bir araya gelerek fiyat, üretim, satış konusunda bilgi ve tahminleri paylaşarak 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlâl edip etmediklerinin tespiti için ön araştırma yapılmasına karar verildiği, hazırlanan 28/08/2009 tarihli ön araştırma raporunun görüşüldüğü toplantıda sektörde faaliyet gösteren on dokuz teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açıldığı, savunmaların istendiği ve dört firmanın daha soruşturmaya dâhil edildiği, yapılan soruşturma sonucunda 18/04/2011 tarihli Kurul toplantısında tesis edilen 11-24/464-139 sayılı dava konusu Kurul kararıyla; incelemede, yerinde bulunmuş belgeler ve yapılan tespitler ile teşebbüsün usul ve esasa ilişkin itirazları dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un ihlâl edildiğinden bahisle, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları ile Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca davacı şirkete 2010 yılı gayrisafi yıllık gelirin %0,9'u oranında olmak üzere 68.844.704,73-TL idari para cezası verildiği;

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2017/2380

Karar No : 2019/2443

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde; maddenin amacı bakımından anlaşmanın, Medeni Hukuk'un geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanıldığı, anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının bir öneminin olmadığı belirtilmiştir;

Söz konusu maddeye göre, anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararlarının rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı amaç taşıması yeterli olduğu; amacı bu olduğu takdirde, söz konusu davranışların ayrıca piyasada rekabeti bozucu etkilerinin görülmesi veya bu etkilerin ispatının aranmayacağı, diğer bir ifadeyle, rekabeti ihlâl edici amacın belirlenebildiği durumlarda, rekabete aykırı olduğu iddia edilen fiil ve davranışların mahiyetinin belirlenmesi asgari seviyede önem taşıdığı, 4054 sayılı Kanun'un aktarılan hükümleri ve buna ilişkin gerekçelerde özetle; rekabetin ihlâl edilmesini amaç edinen fiil ve davranışların yasaklandığı;

Geleceğe ilişkin rekabete hassas bilgilerin piyasada rekabet edilen başka bir teşebbüsle paylaşılmasında, rekabeti ihlâl edici bir amacın olduğu şüphesi bulunduğu; gerek Avrupa Birliği Adalet Divanının (ABAD'ın) "T-Mobile" kararında gerekse doktrinde rakipler arasında gelecekteki davranışlarına yönelik belirsizlikleri ortadan kaldıracak nitelikte olan bilgi paylaşımlarının rekabete aykırı olarak değerlendirilmesi gerektiğinin ifade edildiği;

Bahse konu rekabete hassas bilginin, geleceğe ilişkin fiyat veya buna ilişkin stratejik bir bilgi olduğu takdirde, rekabeti ihlâl etme amacının ayrıca irdelenmeye ihtiyaç göstermeyecek şekilde ortada olduğu; ayrıca, teşebbüsler arası bilgi paylaşımlarının, piyasada bir etkisinin olmadığı ileri sürülebilirse de, belirtilen rekabete hassas bilgi paylaşımının, teşebbüslerin gelecekte piyasada alacakları kararlarda etkili olacağı aksi ispatlanmadıkça kabul edilmesi gerektiği;

Bu durumun, ABAD'ın "Polypropylene" ve "Sugar" kararlarında teşebbüsler aleyhine bir karine olarak değerlendirildiği; bir başka anlatımla, fiyatların yükseltilmesi hususunda rakipler arasında kesin bir anlaşmaya varılmasa dahi bir rakibin geleceğe ilişkin fiyatlandırma stratejisini açıkladığı bir toplantıya sadece katılmış olmak da bir karine olarak kabul edildiği;

Davacı teşebbüsün 17/05/2006 tarihinde 4 teşebbüs arasında gerçekleşen Avro'daki artışın fiyatlara yansıtılması konusunda görüşmelere katıldığı, 19/03/2009 tarihli ODD toplantısına katıldığı, nitekim bu toplantıya katılan teşebbüslerin kısa vadede zam yapacaklarına dair beyanlarının yer aldığı, bu hâliyle anılan toplantıda doğrudan doğruya geleceğe yönelik fiyat stratejisi paylaşımının olduğu, yine aynı mahiyette bilgilerin bireysel iletişim yoluyla da paylaşıldığı;

Dava konusu Kurul kararında teşebbüslere verilen para cezalarının, teşebbüsler özelinde ve ayrıntılarıyla nasıl belirlendiğinin açıklığa kavuşturulmasını teminen Dairelerinin 27/11/2015 tarih ve E:2011/3814 sayılı ara kararıyla davalı idareden bilgi ve belge istenildiği;

DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2017/2380

Karar No : 2019/2443

ara kararına verilen cevaptan; teşebbüsler özelinde önce temel para cezasının belirlendiği, ardından Yönetmelikte yer alan sebeplere uygun olarak arttırım ve indirimlerin uygulandığı, ayrıca, Kurum tarafından ara kararına verilen cevaba karşı davacının cevaplarının alınmasını teminen açıklayıcı belgelerin de eklendiği ara kararının davacıya tebliğ edildiği, davacının söz konusu hususa ilişkin beyanlarını süresinde sunduğu görülerek, beyan dilekçelerinde ileri sürülen hususlar da incelendiğinde, idari para cezasının belirlenmesine ilişkin Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı;

Davacının, Kurul tarafından 4054 sayılı Kanun'un 40, 41 ve 43. maddelerinde öngörülen ön araştırma ve soruşturma sürecine ilişkin sürelerle riayet edilmediği iddiası, Kanun'un anılan maddelerinde öngörülen süreler düzenleyici (disipliner) nitelikte olup hak düşürücü süre niteliğinde olmadığından, söz konusu sürelerle uyulmamasının esasa etkili olmayan usul eksikliği niteliği taşıdığı ve bu eksikliğin dava konusu işlemi kusurlandırmadığı;

Diğer yandan, Kurul'un daha önce soruşturma açmama yönünde karar almış olması nedeniyle daha sonra yapacağı soruşturmalarda elde ettiği delillerle birlikte yapacağı değerlendirmelere dayalı olarak ceza veremeyeceği sonucuna ulaşamayacağından, davacının bu konuda ileri sürdüğü iddiaların geçerli görülmediği

Bu durumda; davacının, yeni binek ve hafif ticari araçlar pazarında faaliyet gösteren ve ihlâl taraf olan diğer teşebbüslerle geleceğe yönelik fiyat ve satış stratejileri ile hedef ve stok bilgilerini toplantı ve/veya bireysel iletişimler yoluyla paylaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği anlaşıldığından, hakkında idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, eksik incelemeye dayalı karar verildiği, soruşturma açılmaması yönünde verilmiş bir konuda tekrar inceleme yapılarak idari para cezasına hükmedilemeyeceği, ön araştırma ve ek görüş için yasal sürelerin aşıldığı, iddiaların türü ve niteliği hakkında taraflara yeterli bilgilerin sunulmadığı, yerinde incelemelerin mevzuata uygun yapılmadığı, idari para cezasının tespitinin mevzuata uygun olmadığı, hafifletici nedenlerin dikkate alınmadığı, para cezasının tespitinde dayanılan Yönetmelik hükümlerinin hukuka aykırı olduğu, ceza oranlarının teşebbüslere göre farklılaştırılmasının nedenlerine kararda yer verilmediği, geleceğe yönelik fiyat bilgisinin paylaşılmasının amacı bakımından rekabet ihlâli sayılamayacağı, Kurul'un bu konuda varsayıma dayandığı ve hukuki sebep sunmadığı, bu konuda yapılan savunmaların dikkate alınmaksızın karar verildiği, Ford Otosan'ın rakipleriyle paylaştığı bilginin niteliği bakımından rekabeti sınırlandırma potansiyeli olmadığı, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/2380
Karar No : 2019/2443

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NİHAİ ÖZMEN AKÇAM'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca davacının duruşma istemi yerinde görülmeyerek işin gereği görüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 06/04/2017 tarih ve E:2011/3814, K:2017/958 sayılı kararının **ONANMASINA**,
3. Kesin olarak, 20/05/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

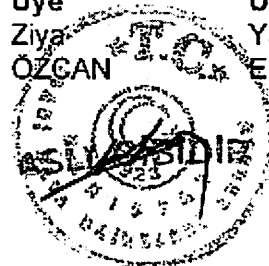
Başkan
Hasan
GÜZELER

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Ziya
ÖZCAN

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2017/2380
Karar No : 2019/2443

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Hasan
ODABAŞI

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Bilge
APAYDIN

Üye
Selbi
KOCA

Üye
Fatih
TERZİ

